

Eduard Weyr (1852-1903)

Jindřich Bečvář

Přehled pedagogické činnosti Eduarda Weyra

In: Jindřich Bečvář (editor): Eduard Weyr (1852-1903). (Czech). Praha: Prometheus, 1995.
pp. 185–190.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/400546>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

PŘEHLED PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI

EDUARDA WEYRA

Jindřich Bečvář

I. Na univerzitě

Eduard Weyr působil v letech 1876–1882 na pražské univerzitě jako soukromý docent a v letech 1891–1903 na české Karlo–Ferdinandově univerzitě jako suplující profesor. V těchto letech měl zapsané následující přednášky (viz [1], [2]); čísla vpravo značí počty hodin v obou semestrech.

1876/77		
Neuere Geometrie	2	1
O plochách druhého stupně	2	1
1877/78		
Základové vyšší geometrie	2	2
Theorie der algebraischen ebenen Curven	2	–
1878/79		
Geometrie polohy	3	–
Ueber rationale Abbildungen	1	–
1879/80		
O plochách druhého a třetího stupně	2	2
1880/81		
O promětnosti a o lineárních transformacích	2	–
1881/82		
O čarách algebraických v rovině	2	–
.....		
1891/92		
Projektivnost a kuželosečky	3	–
O plochách druhého stupně	–	3
1892/93		
Plochy a čáry prostorové	3	3
1893/94		
Geometrie útvarů rovinných	3	3
1894/95		
Projektivné útvary v prostoru	3	3
1895/96		
Algebraické čáry v rovině	3	3

1896/97		
O theorii ploch a čar	3	3
1897/98		
Projektivná geometrie	3	3
1898/99		
Plochy druhého a třetího stupně	3	3
1899/1900		
Algebraické čáry v rovině	3	3
1900/01		
Obecná theorie ploch	3	3
1901/02		
Projektivná geometrie	3	3
1902/03		
Plochy druhého stupně ¹⁾	3	–

Během svého působení na univerzitě napsal Eduard Weyr posudek na jedinou doktorskou disertaci. Bylo to ve školním roce 1901/02, autorem této práce byl Rudolf Tereba (narozen 5. 1. 1879 ve Valašském Meziříčí), práce se nazývala *O číslech Bernoulliových*. Druhý posudek napsal F. J. Studnička (viz [3], díl I., str. 38).

II. Na technice

Na české technice působil Eduard Weyr v letech 1875–1881 jako soukromý docent a mimořádný profesor a v letech 1881–1903 jako řádný profesor. Zapsány měl tyto přednášky (viz [4], [5], [6] ²⁾):

1875/76		
Mathematika, 2. roč. ³⁾	6/1	6/1
Úvod do theorie elliptických funkcí (mimoř. př.)	2	2
O rovnicích (mimoř. př.)	2	2
1876/77		
Vyšší matematika, 1. roč.	6/1	6/1
Analytická mechanika (mimoř. př.)	3	3
1877/78		
Mathematika, 2. běh ⁴⁾	6/1	6/1
1878/79		
Mathematika, 1. běh ⁴⁾	7/1	7/1
Geometrie polohy ⁵⁾	3	0
1879/80		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0

1880/81		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1881/82		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
O vyšší algebře (mimoř. př.)	0	2
1882/83		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1883/84		
Mathematika, 2. běh ⁶⁾	0	5/1
Geometrie polohy	0	3
1884/85		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
O kvaternionech (mimoř. př.)	0	2
1885/86		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
O kvaternionech (mimoř. př.)	0	2
1886/87		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1887/88		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
1888/89		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1889/90		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
1890/91		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1891/92		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
1892/93		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0

1893/94		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
1894/95		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1895/96		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
Mathematika, 1. běh (pro odd. zemědělsko-technické)	7/1	7/1
1896/97		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1897/98		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
Mathematika, 1. běh (příprava na hornické akademie)	7/1	7/1
1898/99		
Mathematika, 1. běh	7/1	7/1
Geometrie polohy	3	0
1899/1900		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
1900/01		
Mathematika, 1. běh	6/1	4/1
1901/02		
Mathematika, 2. běh	5/1	5/1
Geometrie polohy	3	0
1902/03		
Mathematika, 1. běh ¹⁾	6/1	4/1
Geometrie polohy ¹⁾	3	0

Poznámky

- 1) Tyto přednášky Eduard Weyr pouze zahájil, krátce po začátku zimního semestru onemocněl a více již nepřednášel.
- 2) Soupis pedagogické činnosti Eduarda Weyra je sestaven podle vytištěných seznamů přednášek na technice (viz [4], [5], [6]). V těchto seznamech mohou být chyby či nepřesnosti, které se týkají i Weyrovy výuky. Je např. překvapivé, že měl Eduard Weyr v letech 1895/96 a 1897/98 tolik výuky, kolik je uvedeno. Dále víme, že v zimním semestru školního roku 1885/86 Weyr nepřednášel, neboť byl v Berlíně. Viz též poznámka ⁶⁾.

- 3) Tuto přednášku i se cvičeními převzal Eduard Weyr po bratru Emilovi, který na podzim roku 1875 odešel do Vídně.
- 4) Matematika, 1. běh. Přednáška pro první ročník doplněná hodinovým praktickým cvičením (*Repetitorium*). Tato cvičení se konala po skupinách, v některých letech jich snad bylo pět až šest. Náplň přednášky je od roku 1878/79 charakterizována takto: *Polygonometrie. Sférická trigonometrie. Determinanty. Analytická geometrie v rovině. Algebraická analysis a vyšší rovnice. Počátky počtu diferenciálního a integrálního*. Od roku 1882/83 je náplň takováto: *Nauka o promítání. Polygonometrie. Sférická trigonometrie. Determinanty. Analytická geometrie v rovině. Analytická geometrie v prostoru, část první: Útvary rovinné. Algebraická analysis. Vyšší rovnice. Počet diferenciální s jednou neověisle proměnnou a upotřebení. Počátky počtu integrálního a upotřebení*. Viz [4]–[6].

Mathematika, 2. běh. Přednáška pro druhý ročník doplněná hodinovým praktickým cvičením (*Repetitorium*). Tato cvičení se konala po skupinách, v rozvrhu byla zařazována podle úmluvy. Roku 1877/78 je náplň přednášky takováto: *Počet integrální. Rovnice diferenciální. Analytická geometrie v prostoru*. Od roku 1881/1882 je přednáška charakterizována takto: *Analytická geometrie v prostoru, část druhá: Útvary zakřivené. Počet diferenciální o více proměnných. Upotřebení počtu diferenciálního k řešení úloh, zvláště úloh geometrických v prostoru. Podrobný počet integrální, omezené integrály. Upotřebení počtu integrálního při řešení úloh geometrických. Rovnice diferenciální*. Od roku 1895/96 se objevuje navíc počet variační. Viz [4]–[6].

- 5) Geometrie polohy. Jednosemestrální přednáška, v letech 1878/79 až 1895/96 zařazovaná do 2. ročníku, v letech 1896/97 až 1902/03 do prvního ročníku. Roku 1900/01 není zařazena; je uvedeno, že se přednáší každý druhý rok. Zařazena je však i v letech 1901/02 a 1902/03. Od roku 1881/82 je obsah přednášky specifikován takto: *Theorie promětnosti základních útvarů prvohradných. Nauka o kuželosečkách. Vztahy kollinearný a reciproký*. Od roku 1891/92 je poslední věta rozšířena: *Vztahy kollinearný a reciproký základních útvarů druhoh- a třetířadných*. Viz [4]–[6].
- 6) V zimním semestru měl podle seznamu přednášek výuku převzít Augustin Pánek, neboť Eduard Weyr chtěl odjet na studijní dovolenou do Berlína. Z jeho cesty však nakonec sešlo; Weyr tedy v zimním semestru přednášel.

Literatura

- [1] *Ordnung der Verlesungen an der k. k. Universität zu Prag*, svazky z let 1876–1882
- [2] *Seznam přednášek kteréž se konati budou na c. k. české universitě Karlo-Ferdinandově v Praze*, svazky z let 1891–1902
- [3] *Disertace pražské university 1882–1953 I, II*, Universita Karlova, Praha 1965
- [4] *Přehled přednášek na cí. král. českém polytechnickém ústavu v Praze*, 1875–1879
- [5] *Přehled přednášek na cí. král. české vysoké škole technické v Praze*, 1879–1880
- [6] *Programm cí. král. české vysoké školy technické v Praze*, 1880–1903